

ONTMOETEN is simpel ...

maar niet altijd gemakkelijk

Inne Hemeryck en Liesbeth Lambert (VBJK)

Samen met onze compagnon Dr. Naomi Geens

ONTMOETEN is simpel...

maar niet altijd gemakkelijk

EEN RIJK
INSPIRATIEBOEK
over sociale steun
en diversiteit

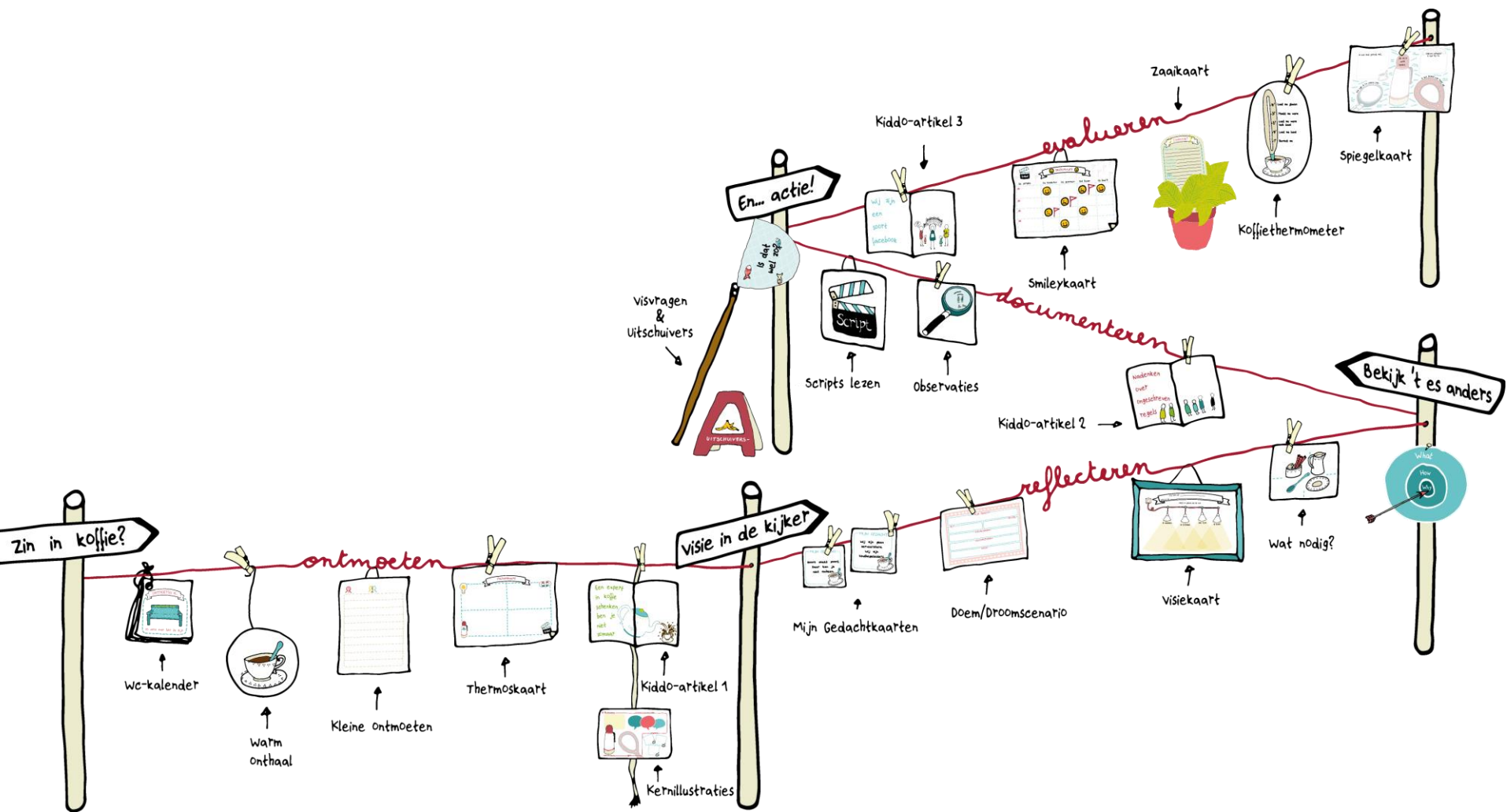
reflecteren

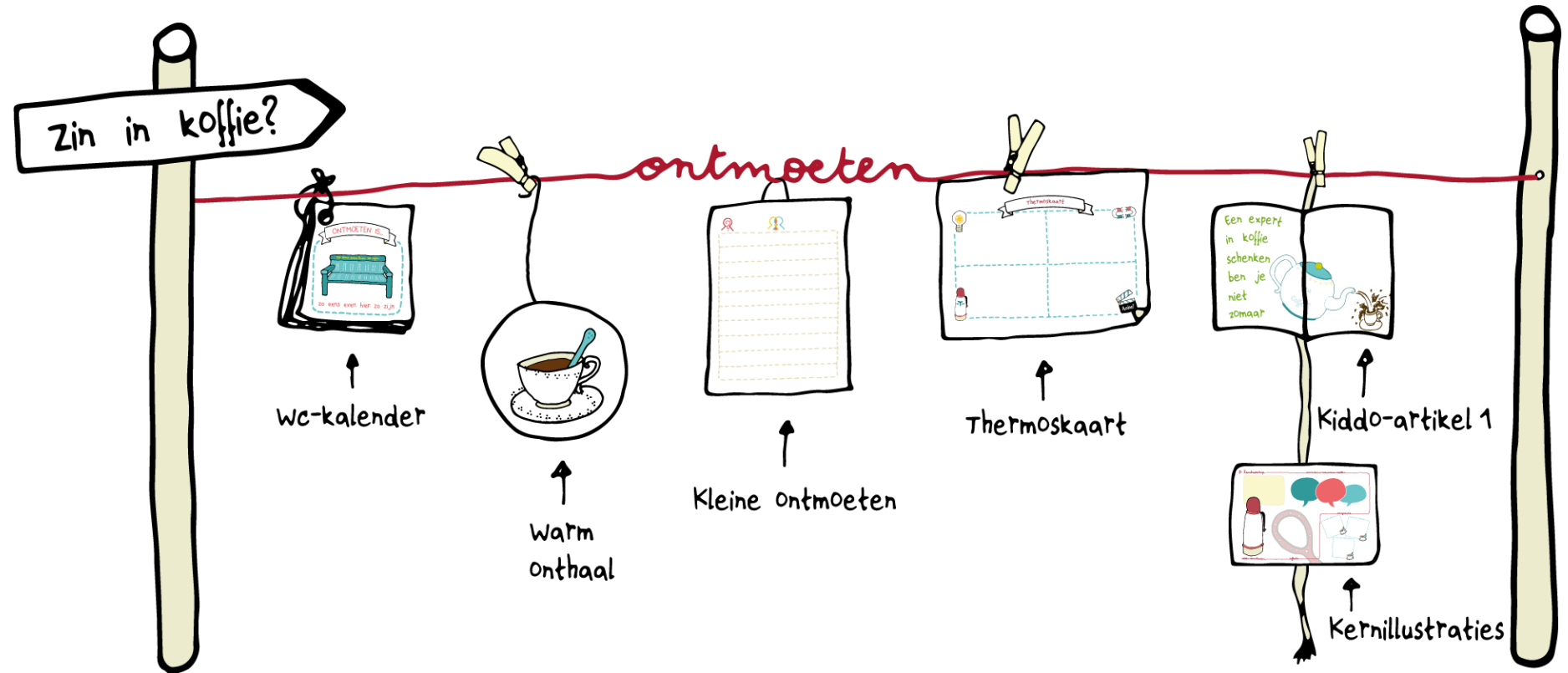
Zin in koffie

Naomi Geens * Inne Hemeryck * Liesbeth Lambert

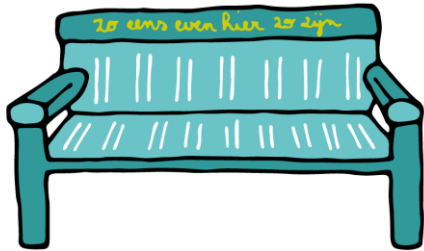

Kennismaking met elkaar en met het thema

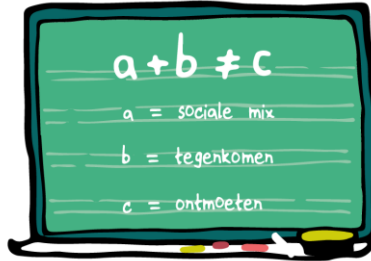
Zin in koffie?

ONTMOETEN IS...

zo eens even hier zo zijn

ONTMOETEN IS...

niet hetzelfde als tegenkomen

ONTMOETEN IS...

de ruimte open-houden

ONTMOETEN IS...

weten waarom

ONTMOETEN IS...

scripts lezen, schrijven
en herschrijven

ONTMOETEN IS...

zoeken naar iedereen

Het kleine ontmoeten in speedtempo

Wie ik tegenkom

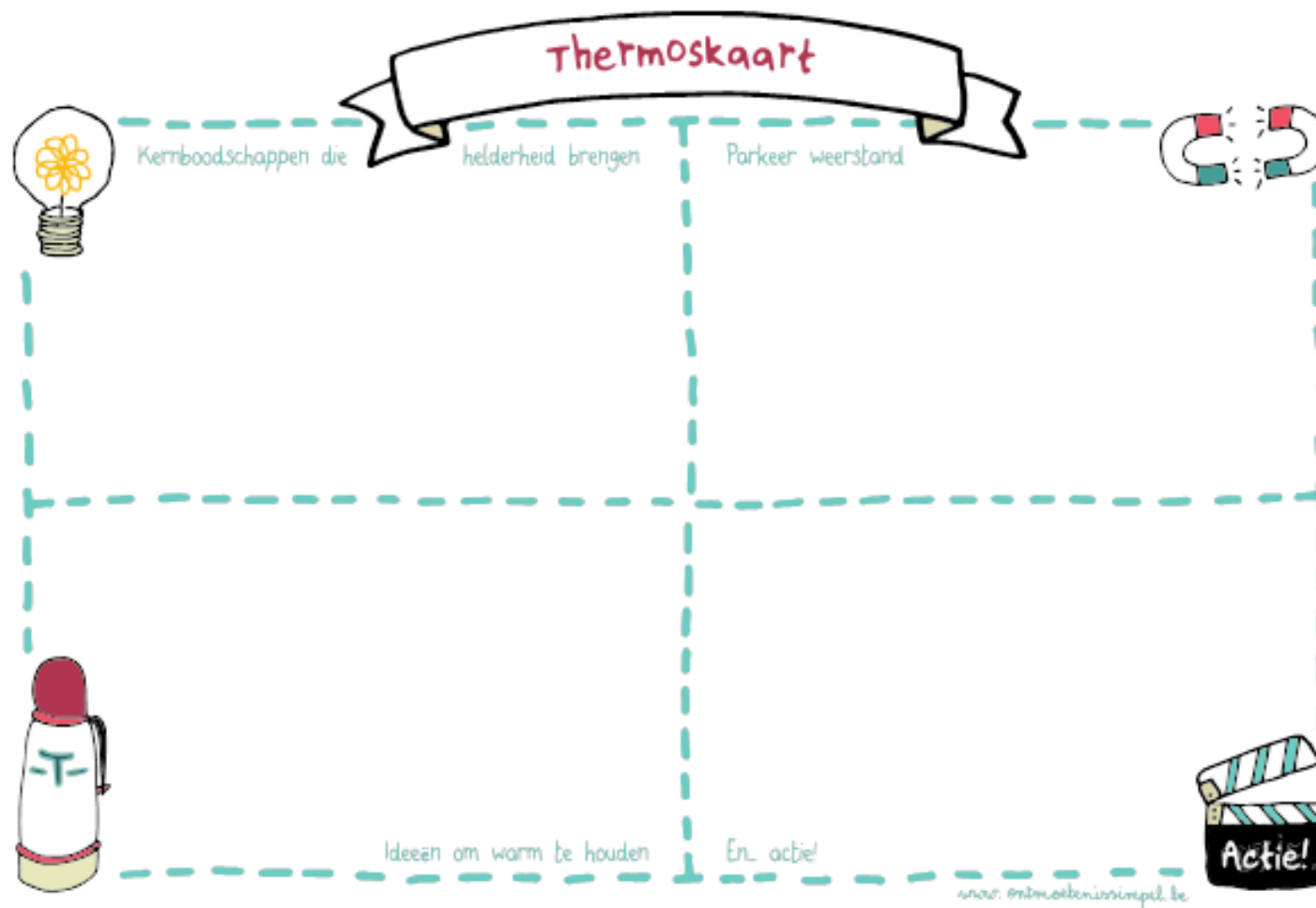
Wat we met elkaar delen

naar: ontmoetingsimpulz.be

De kennismakingsoefening bij de start van de dag vond ik heel goed. Het waren kleine ontmoetingen waarbij in sommige gesprekken toch veel gemeenschappelijke dingen gevonden werden of waarbij je plots van mensen waar je al twee jaar mee samenwerkt, toch iets nieuws ontdekte. – leidinggevende

Dit materiaal werd ontwikkeld door Compagnon de ri
Hoe je hier mee aan de slag kan in je eigen organisatie, lees je

Thermoskaart

Dit materiaal werd ontwikkeld door Compagnen de route line, VBJK en Dienst Kinderopvang, Stad Gent.
Hoe je hier mee aan de slag kan is je eigen inziens, lees je in het boek 'Ontmoeten is simpel maar niet altijd gemakkelijk'.

Aan de slag met de Kiddo-artikels

Een expert in koffie* schenken ben je niet zomaar!

* Of water, thee, soep, fruitsap...

Elke dag werken met kinderen betekent automatisch ook werken met gezinnen. Opvangorganisaties die daar sterk op inzetten, hebben onder meer oog voor 'ontmoeting' tussen ouders. Waarom doe je dat? En hoe? Dit is het eerste artikel in een reeks van drie waarin Naomi Geens conclusies meedeelt over haar onderzoek naar ontmoeten (zie kader). Eerste vaststelling: ontmoeting bevordert is écht werken.

Een aardig woord bij de bakker, een vriendelijk gebaar in de bus: het kleine ontmoeten tussen mensen is waardevol. Omdat de opvang een plek is waar mensen samenkomen, gebeurt het ook daar. Als hun kind naar de opvang gaat, verlangen ouders dat het daar een veilig nest vindt, onder de vleugels van de begeleiders, samen met andere kinderen. Ze verlangen dat ook voor zichzelf: het nest van thuis breidt uit, ook ouders willen zich in de opvang welkom voelen en op hun gemak. Bovendien – en zo staat het ook op pagina 14 in het Vlaamse pedagogische raamwerk – de contacten met andere ouders van kinderen van dezelfde leeftijd zijn vaak een belangrijke bron van informatie en steun. Die contacten kunnen uitmonden in relaties waarin onderlinge uitwisseling, verbondenheid en solidariteit ontstaan. Op die manier kan kinderopvang het netwerk van ouders verbreden, kunnen ouders integreren in de buurt.

Omdat ontmoeten dus zo ontzettend waardevol is, ging ik het observeren. Dit gebeurde in twee groepsopvanglocaties voor baby's en peuters (in Gent en Brussel) en in zes spel- en ontmoetingsplaatsen (in Brussel en Antwerpen). Na het uitgebreid in kaart brengen van dagelijkse contacten, sprak ik met 51 ouders en 19 teamleden. Citaten uit deze gesprekken vind je verspreid over dit artikel. Op die manier wilde ik antwoord vinden op mijn vragen. Wat er

waren ouders precies als ondersteunend? En wat niet? Wat maakt ontmoeting mogelijk? Wat werkt niet bekkenderend?

Koffie als metafoor

Veel opvanginitiatieven zetten in op ontmoeting, bijvoorbeeld met koffiemomenten op het tijdstip dat ouders hun kinderen brengen of halen. Die koffie is een mooie metafoor. Immers, als je koffie schenkt, doe je zo veel meer dan koffie schenken. Je creëert ondertussen ook een gelegenheid, een plek waar ouders – en bij uitbreiding ook buurtbewoners – elkaar kunnen ontmoeten. Pierre bijvoorbeeld, is bij dergelijke gelegenheden een van de trouwe aanwezigen. Hij is 80, woont in de wijk en wandelt een heel eind om erbij te zijn. 'Waarom hij komt?' 'Hij kan ik een keer een praatje doen met de mensen.' De koffie (of de soep, de fruitsap, de thee) is slechts het middel waarmee je mensen bij elkaar brengt.

Maar mensen komen elkaar toch al vanzelf tegen in de kinderopvang? Moet je dan echt nog iets extra organiseren om contact te bevorderen? Toch wel, want uit observaties blijkt dat elkaar tegenkomen niet hetzelfde is als elkaar ontmoeten. Bovendien ervaren ouders niet elke ontmoeting als ondersteunend. Hoe zit dat dan?

Zien en gezien worden

Ouders vinden het belangrijk om anderen te zien én door hen gezien te worden. Om naar anderen te kunnen luisteren én om zelf gehoord te worden. Daarin verschillen ouders niet van kinderen of begeleiders. Iedereen zoekt (her)erkenning in contact met de ander. Dat geeft een gevoel van verbondenheid. En ja, naast de relaties die ouders met hun familie en vrienden hebben, kunnen ook contacten in de opvang met andere ouders en buurtbewoners bijdragen aan dit gevoel van verbondenheid. De vader van Mike omschrijft het zo: 'Ik krijg meer het gevoel dat ik deel word van de wijk en dat de mensen het appreciëren dat ik daar rondloop.'

Dit gevoel van aanwezig worden en een plek krijgen, komt niet vanzelf. Waar mensen samenkomen, zijn er immers altijd onderlinge verschillen, soms is er ook maatschappelijke ongelijkheid. Dat maakt onderlinge verbondenheid soms minder vanzelfsprekend. Als je je daarvan bewust bent, kun je er echter wel aan werken. Zo vertelt een moeder dat contact leggen in het park heel anders verloopt dan in een spel- en ontmoetingsruimte. Waarom? Omdat de begeleiders heel veel sfeer geven.

Professionele gastheer/gastvrouw

Wat doen deze professionele gastheer en -vrouwen van een spel- en ontmoetingsruimte dan? Een spel- en ontmoetingsruimte is een plek waar ouders en kinderen samen

naartoe komen om te spelen met elkaar, om samen te spelen met andere kinderen, om even op adem te komen, om een praatje te maken met andere volwassenen. Er zijn steeds twee medewerkers die de ruimte open houden in de breedste zin van het woord. Ze zorgen voor koffie en een open sfeer waarbij ze elk gezin op hun gemak stellen, terwijl ze tegelijk oog hebben voor het sociale gebeuren, de groepsdynamiek. Ze creëren kansen om anderen te ontmoeten, maar op zo'n manier dat het voor gezinnen niet bedreigend of verplicht voelt: in een spel- en ontmoetingsruimte kun je ook op jezelf bezig zijn, met je eigen kind.

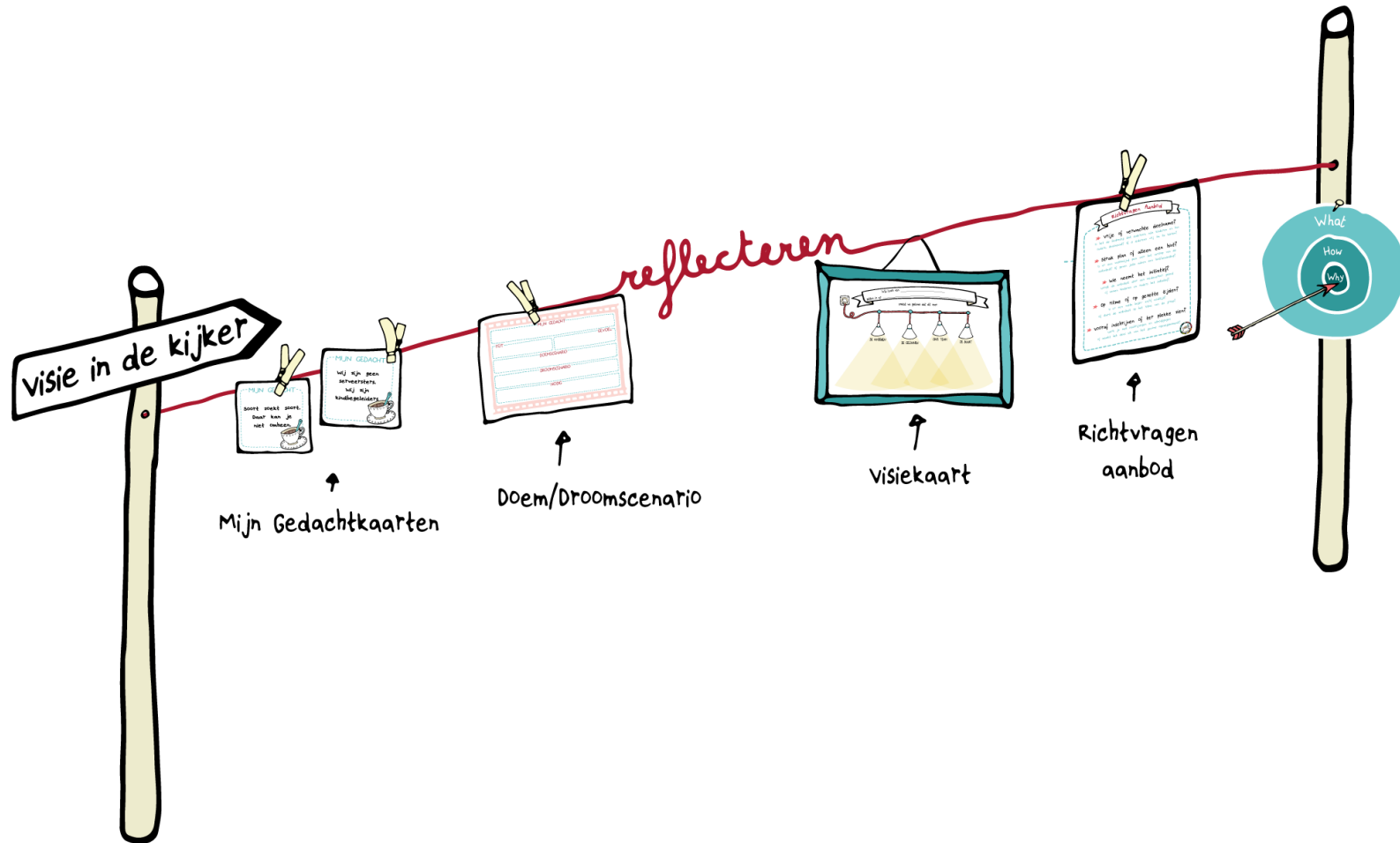
Dit alles betekent dat de medewerkers heel goed kunnen omgaan met een zekere mate van onvoorspelbaarheid. Want gestructureerd, brengt altijd iets nieuws of onverwachts met zich. Deze gastheer en -vrouwen houden de ruimte als het ware open voor alle mogelijke manieren van denken, doen en aanwezig zijn. Ouders appreciëren ontmoetingen waarbij ze een gevoel van gelijkwaardigheid en wederkerigheid ervaren. Medewerkers die daarin slagen zijn echte professionals. Hoe pakken ze dat nu precies aan? Waar letten ze op?

Aandacht voor elk individu...

Om te beginnen is het voor kinderen en ouders belangrijk om zich echt welkom te voelen. Daarom ontvangen medewerkers heel bewust elk kind, elke ouder. Als dit ook nog eens vaste medewerkers zijn, worden zij voor kinderen en ouders een vertrouwd gezicht, iemand op wie ze ook na het eerste bezoek kunnen terugvallen. Wanneer een ouder niet zo makkelijk aansluiting vindt bij de anderen, komt een medewerker even een praatje maken. 'Dan zeggen ze zo iets heel onschuldig en beginnen te babbelen. Ook als ►

Tekst & Illustraties: Naomi Geens • Foto's: Caroline Boudry

Ontmoeting mijn gedacht

Ontmoeting, mijn gedacht

-MIJN GEDACHT-

Wij zijn geen
serveersters.
Wij zijn
begeleiders.

www.ontmoetingsimpel.be

-MIJN GEDACHT-

Ik ben niet sociaal genoeg
om gezinnen
te verwelkomen.

www.ontmoetingsimpel.be

-MIJN GEDACHT-

Er is een heel dorp
nodig om kinderen
op te voeren.

www.ontmoetingsimpel.be

-MIJN GEDACHT-

Ouders hebben
veel aan elkaar.

www.ontmoetingsimpel.be

-MIJN GEDACHT-

Smalltalk is gezellig,
maar heeft weinig
betekenis.

www.ontmoetingsimpel.be

-MIJN GEDACHT-

Te sociale mensen
zijn een beetje bizar.

www.ontmoetingsimpel.be

-MIJN GEDACHT-

Als ouders blijven
plakken, voel ik mij
op de vingers gekeken.

www.ontmoetingsimpel.be

-MIJN GEDACHT-

Als we ouders teveel
uitnodigen, voelen ze zich
gepusht om te komen.

www.ontmoetingsimpel.be

-MIJN GEDACHT-

Ouders zullen elkaar wel
spontaan ontmoeten,
daar is niets extra
voor nodig.

www.ontmoetingsimpel.be

-MIJN GEDACHT-

Het sociaal leven van
ouders is niet onze zaak.

www.ontmoetingsimpel.be

-MIJN GEDACHT-

Ik weet al op voorhand
welke reactie ik op een
uitnodiging kan verwachten
van elk gezin.

www.ontmoetingsimpel.be

-MIJN GEDACHT-

Met sommige ouders is het
gemakkelijker om contact
te leggen dan met andere,
omdat zij sociaal zijn.

www.ontmoetingsimpel.be

R O D[↓]OE~~EM~~SCENARIO

veel beter!
😊

MIJN GEDACHT	
FEIT	GEVOEL
DOEMSCENARIO	
DROOMSCENARIO	
NODIG	

MIJN GEDACHT

Met sommige ouders is het gemakkelijker om contact te leggen dan met andere omdat zij socialer zijn.

FEIT

Ervaar bij sommige ouders een DREMPEL om hen aan te spreken.

GEVOEL

VERVELEND - ONZEKER

DOEMSCENARIO

Geen contact hebben met bepaalde gezinnen...

DROOMSCENARIO

Contact met ÉLK GEZIN, zonder ongeacht de drempels die ik ervaar.

NODIG

Meer TIJD en RUIMTE om kdv te leren kennen.

Vb: appreciëren kb's het als ik in de leefgroep wacht om met een ouder te praten?

Wat heb ik nodig?

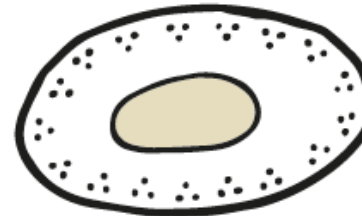
Wat hebben we van onze
leidinggevende nodig?

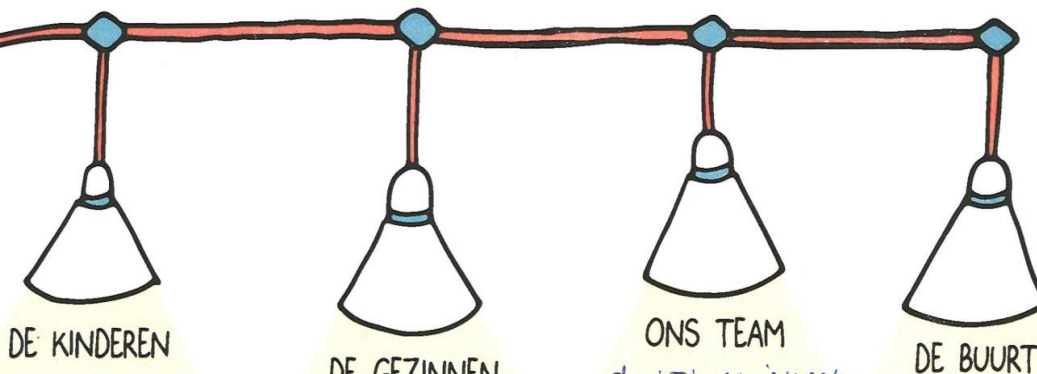
Wat hebben we
als team nodig?

Wat heeft de
ruimte nodig?

www.ontmoetenissimpel.be

een positieve invloed
heeft op hun welbevinden
en hun ontwikkeling.

helpt om zich thuis te voelen en
deel uit te maken van een groter
vangnet waarin ze zowel positieve als
moeilijke ervaringen kunnen delen

de tijd en ruimte
geeft om op die mo-
menten intensiever met
de gezinnen samen te wer-
ken, wat onze blik op hen
verrijkt en ons ondersteunt
in ons dagda-
gelijks werken

kan betekenen dat ouders
verschillende netwerken kun-
nen uitbouwen, waardoor ze
minder drempels ervaren om
hun talenten in te zetten
binnen de buurt.

Richtvragen aanbod

Richtvragen Aanbod

★ vrije of verwachte deelname?

is het de bedoeling dat iedereen, alle kinderen en hun ouders, deelneemt? Of is iedereen vrij om te kiezen?

★ Strak plan of alleen een hint?

is er een vastomlijnd plan voor het verloop van de activiteit? Of geven jullie alleen een hint/aanleiding?

★ wie neemt het initiatief?

wordt de activiteit door een medewerker geleid of nemen kinderen en ouders het initiatief?

★ Op ritme of op gezette tijden?

is er een vaste begin- en/of eindtijd?
of start de activiteit op het ritme van de groep?

★ vooraf inschrijven of ter plekke zien?

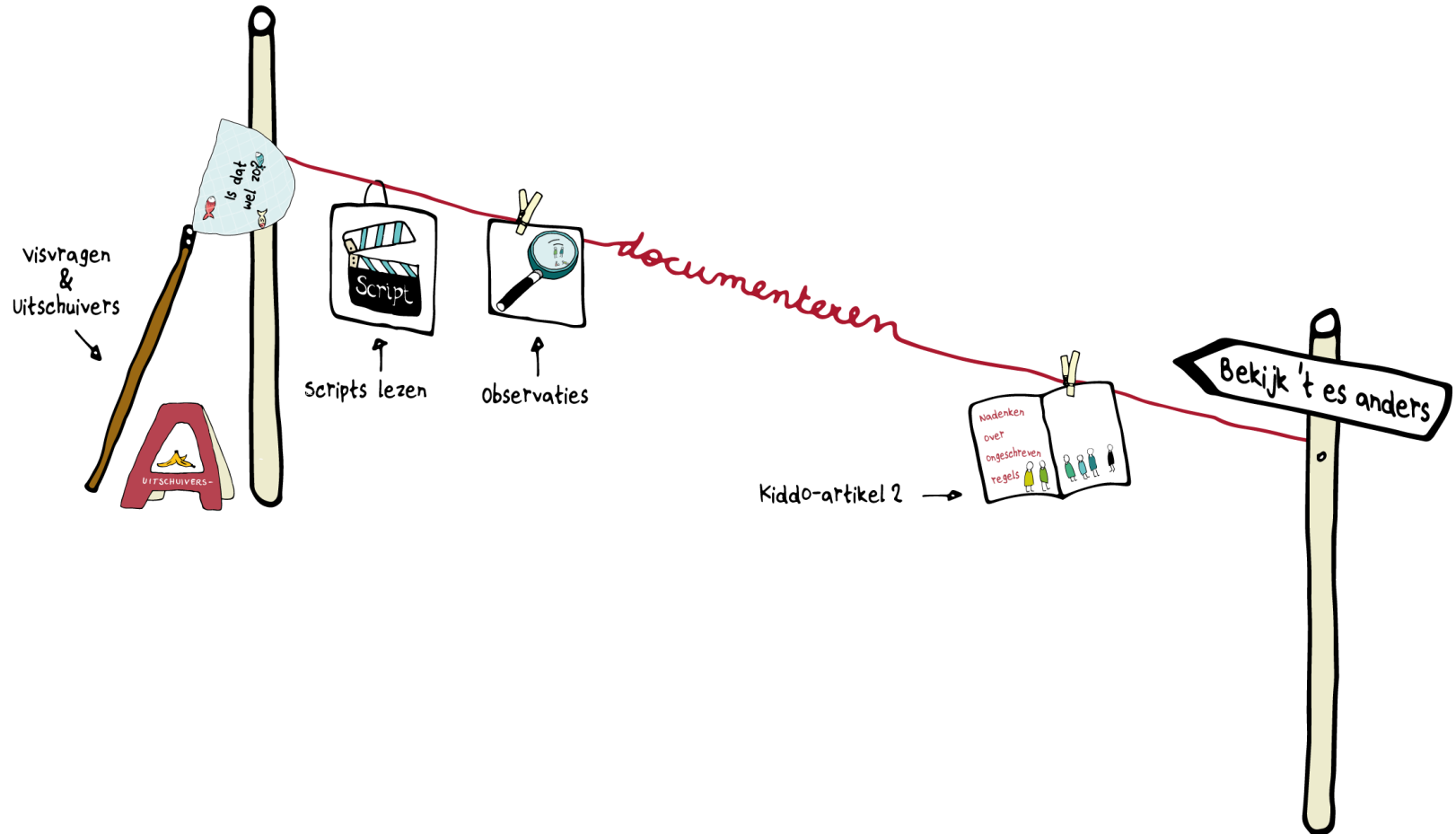
werk je met inschrijvingen en uitnodigingen
of maakt het deel uit van het gewone openingsmoment?

www.onimmoetenisniet.be

Dit materiaal werd ontwikkeld door Compagnon de route van VBJK en Dienst Kinderopvang Sted Gent.
Hoe je hier mee aan de slag kan in je eigen organisatie, lees je in het boek 'Onmoeten is simpel, maar niet altijd gemakkelijk'.

De scripts lezen

Bekijk het eens anders: de scripts lezen

Binnenkomst & Ontvangst. Tot waar mogen ouders komen? Bellen gezinnen aan of komen ze zelf de ruimte in? Hoe maak je hen wegwijs in de ruimte? Hangen er 'wegwijzers' op? Waar kunnen ouders zitten? Op wiens hoogte is dit? Op welke manier laat de opstelling zowel contact als vermindering toe? Hoe nodigt de inrichting kinderen uit om alleen op verkenning te gaan? Ligst dit in lijn met jullie opzet of gaan kinderen hier juist anders - creatief - mee om?

www.ontmoetingsvrijheid.be

Verwelkoming. Hoe begroeten jullie kinderen en ouders? Spreek je hen aan met de voornaam? Wat doet dit met ouders? Nodigen jullie ouders uit om binnen te komen? Door wat te zeggen/doen? Tot waar komen ouders? Hoe gebruiken zij de ruimte? Wat doen jullie als verschillende kinderen en ouders samen aanwezig zijn? Wie richt zijn aandacht op wie? Maak je duidelijk wie er nog aanwezig is? Hoe? Werkt dit verwelkomend en verbindend?

www.ontmoetingsvrijheid.be

Gebruik van het poortje.

Wordt het poortje voor kinderen én ouders geopend? Wanneer? Door wie? Wat wordt er dan gezegd? Zijn er uitzonderingen (bv. tijdens een bepaalde activiteit)? Gaan alle ouders op dezelfde manier met het poortje om? Waarin verschillen ze?

www.ontmoetingsvrijheid.be

Spelen. Wat maakt deze plek aantrekkelijk voor kinderen? Welke spelaanbod is er voor babys, peuters, kleuters? Tot welk soort spel nodigt de ruimte hen uit? Kan het aanbod op verschillende manieren gebruikt worden? Is er de mogelijkheid tot rustig én actief spel? Kunnen kinderen zelf bij het materiaal? Kunnen ze kiezen waar ze mee spelen? Nodigt het spelmateriaal uit tot interactie tussen gezinnen? Waar kunnen kinderen en ouders gemakkelijk samen spelen?

www.ontmoetingsvrijheid.be

Dit materiaal werd ontwikkeld door Campogron de route LSM, VBK en Dienst Kinderspeelruimte, Stads Gent. Hoe je hier mee aan de slag kan in je eigen organisatie, lees je in het boek 'Ontmoeten is simpel... maar niet altijd gemakkelijk'.

ENKELZIJDIG AFDruk

Kinderen als verbindende schakel. Wat vertellen jullie aan ouders over het groepsleven van de kinderen? Hoe reageren de kinderen als ouders in dezelfde ruimte zijn? Waar leiden de kinderen hun ouders spontaan mee naartoe? Zie je momenten waarop kinderen iets doen wat hun ouders met elkaar verbindt? Wat gebeurt er precies? Waar gebeurt dit? Leidde dat tot een contact tussen ouders die elkaar niet echt kennen? Zie je ook momenten waarop kinderen het contact tussen ouders verbreken?

www.ontmoetingsvrijheid.be

Sfeer. Welke elementen bevorderen een aangename, positieve en ongedwongen sfeer? Spreek al je zintuigen aan om door de ruimte te gaan: Wat ervaar je? Voel je je goed in deze ruimte? Wat draagt daartoe bij? Wat verhindert dat? Hoe zit het met licht, lucht en lawaai? Welke elementen zorgen voor herkenbaarheid voor kinderen en ouders? Weerspiegelen de inrichting en de beeldvorming een diversiteit aan gezinnen?

www.ontmoetingsvrijheid.be

Sociaal klimaat tijdens gezinsmoment. Observeer hoe ouders een plek krijgen/nemen in de ruimte. Waar gaan ouders zitten? Wie of wat beïnvloedt dit (kinderen, medewerkers, de plaatsing van de stoelen...)? Zie je ouders afzijdig blijven? Zorgt een gezamenlijk moment voor meer contact tussen de gezinnen? Zie je mensen contact maken over taal- en andere grenzen heen? Wat zorgt voor dynamiek in de ruimte?

www.ontmoetingsvrijheid.be

Rollen tijdens een gezinsmoment.

Welke rollen nemen de verschillende medewerkers op zich?

- Verwelkomen;
- spelen met de kinderen;
- ouders verbinden;
- organisatie van eten & drinken; ...

Waar bevinden de medewerkers zich? Staan ze bij elkaar, bij de ouders, bij de kinderen?

www.ontmoetingsvrijheid.be

Ervaringen KDV Kriebelhuis en Sophie De Woelmuis

vb. ouders in en aan de leefgroep:

Observatie bracht een verschil in babygroep –
peutergroep naar boven

vb. spaghetti mapping: ouders komen
overal in de leefgroep

Scripts lezen

Leeswijzer Script

STAP 1: Leg het verloop uit

visvragen & uitschuivers

STAP 2: Bespreek de observaties

- kies een observatiekaart en lees voor.
- ★ laat medewerker 3 verschillende observaties delen (evt. tweede medewerker vult aan met 3 vbn.)
- ★ Ruimte voor reacties: observaties herkenbaar? (visvragen én uitschuivers)
- ★ vat samen in hun woorden.
- Wat leren we hieruit over het script?
- ★ Wat zijn kansen/drempels voor ontmoeting?
- ★ Wat is de rol/impact van:
 - de ruimte?
 - de kinderen?
 - de medewerkers?
- Staat alles helder genoteerd?

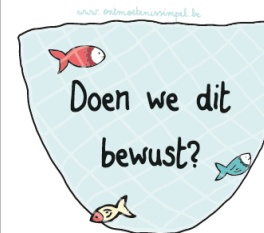
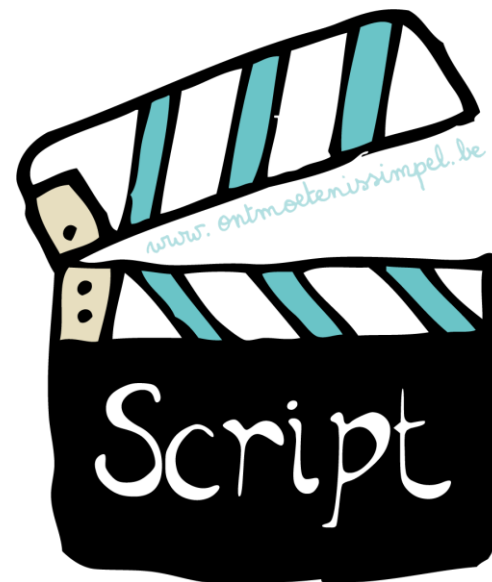
→ Herhaal stap 2

STAP 3: Scripts lezen

- ★ Hoe kunnen en mogen gezinnen hier feitelijk aanwezig zijn?
- ★ Wat leren we hieruit over het gangbare script in onze werking?
- ★ Waar willen we naartoe?
- ★ Wat kunnen we hiervoor veranderen?

→ En... actie!

www.ontmoetensimpel.be

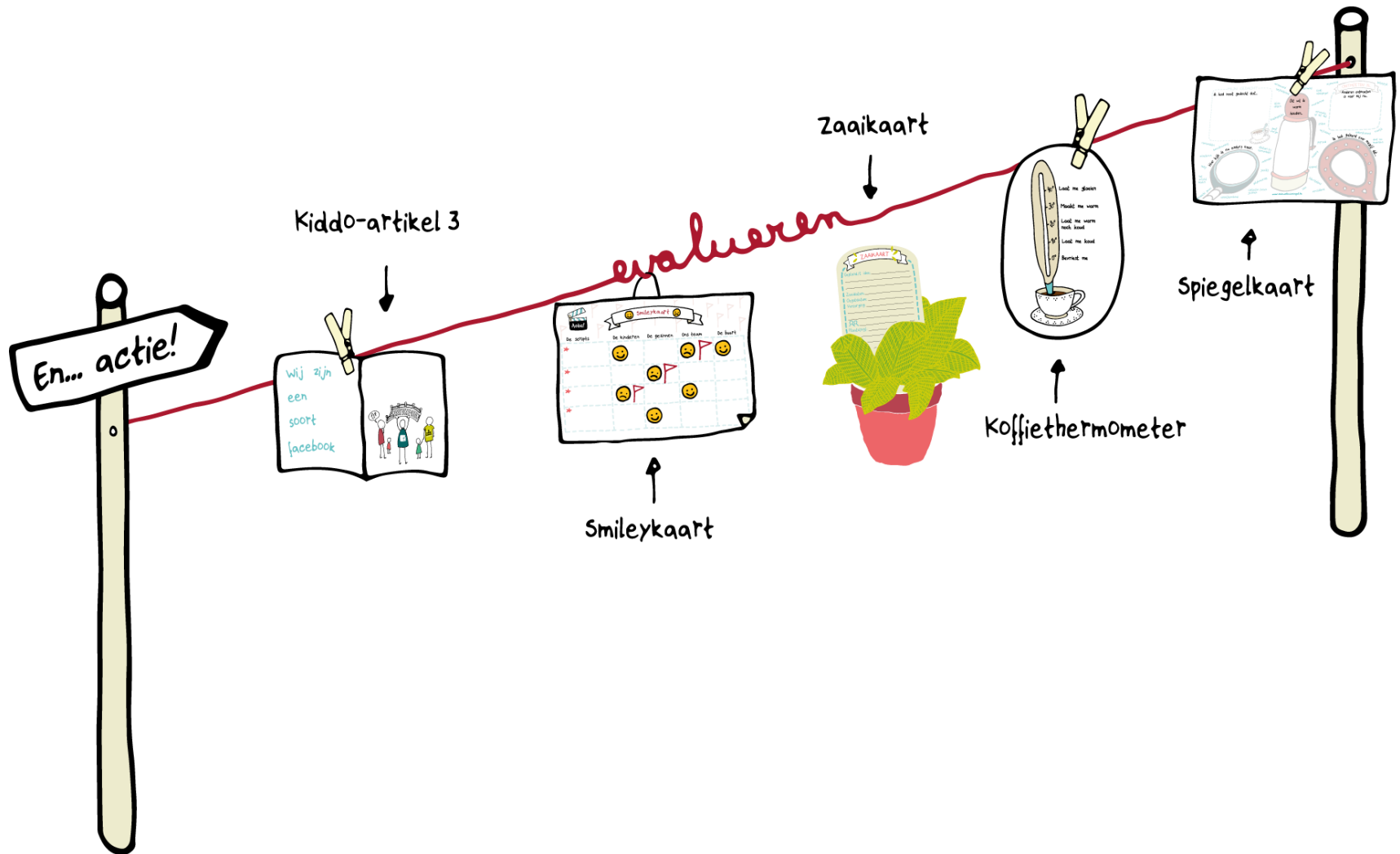

ENKELZIJDIG AFDrukKEN

Dit materiaal werd ontwikkeld door Compagnon de route i.s.m. VBJK en Dienst Kinderopvang, Stad Gent. Hoe je hier mee aan de slag kan in je eigen organisatie, lees je in het boek 'Ontmoeten is simpel... maar niet altijd gemakkelijk!'.

Dit materiaal werd ontwikkeld door Compagnon de route i.s.m. VBJK en Dienst Kinderopvang, Stad Gent. Hoe je hier mee aan de slag kan in je eigen organisatie, lees je in het boek 'Ontmoeten is simpel... maar niet altijd gemakkelijk!'.

En... actie! Scripts herschrijven

De scripts

De kinderen

De gezinnen

Ons team

De buurt

★				
★				
★				
★				

www.ontmoetenissimpel.be

Dit materiaal werd ontwikkeld door Compagnon de route i.s.m. VBJK en Dienst Kinderopvang, Stad Gent.
Hoe je hier mee aan de slag kan in je eigen organisatie, lees je in het boek 'Ontmoeten is simpel... maar niet altijd gemakkelijk'.

Ervaringen KDV Kriebelhuis en Sophie De Woelmuis

Zaaikaart

ZAAIKAART

Gepland/t idee: _____

Zaaidatum: _____

Oogstdatum: _____

Verzorging: _____

 _____

Plaats(ing): _____

in volle bloei: _____

www.ontmoetenisimpel.be

ZAAIKAART

Gepland/t idee: _____

Zaaidatum: _____

Oogstdatum: _____

Verzorging: _____

 _____

Plaats(ing): _____

in volle bloei: _____

www.ontmoetenisimpel.be

ZAAIKAART

Gepland/t idee: _____

Zaaidatum: _____

Oogstdatum: _____

Verzorging: _____

 _____

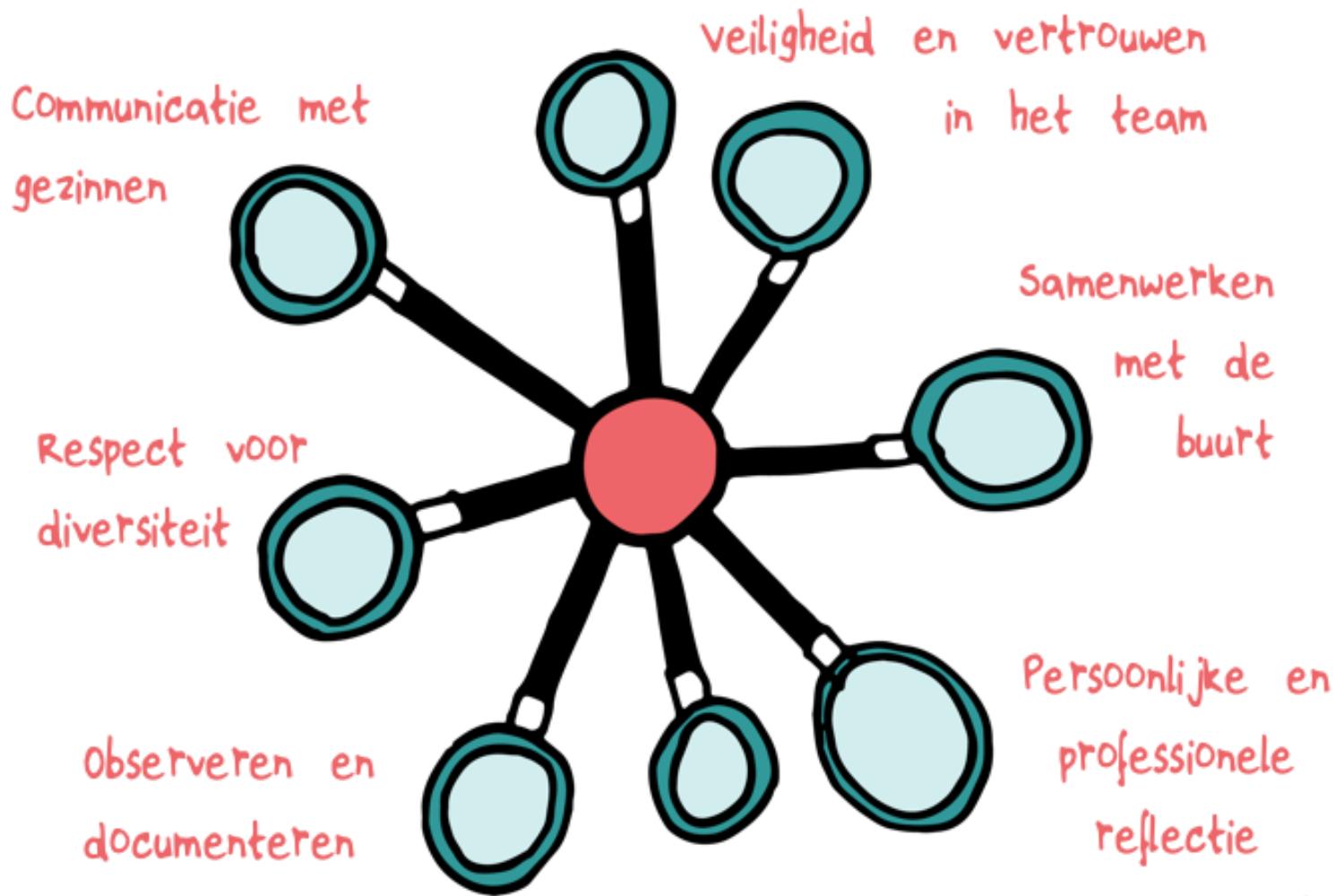
Plaats(ing): _____

in volle bloei: _____

www.ontmoetenisimpel.be

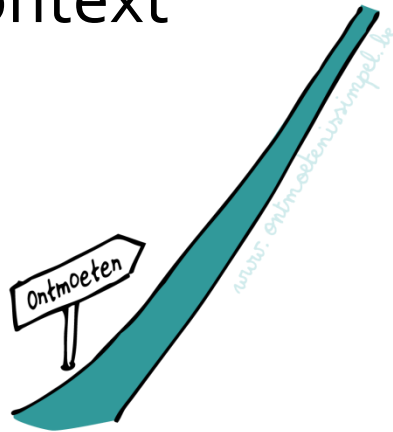
Dit materiaal werd ontwikkeld door Compagnon de route i.s.m. VBJK en Dienst Kinderopvang, Stad Gent.
Hoe je hier mee aan de slag kan in je eigen organisatie, lees je in het boek 'Ontmoeten is simpel... maar niet altijd gemakkelijk'.

ENKELZIJDIG AFDrukKEN

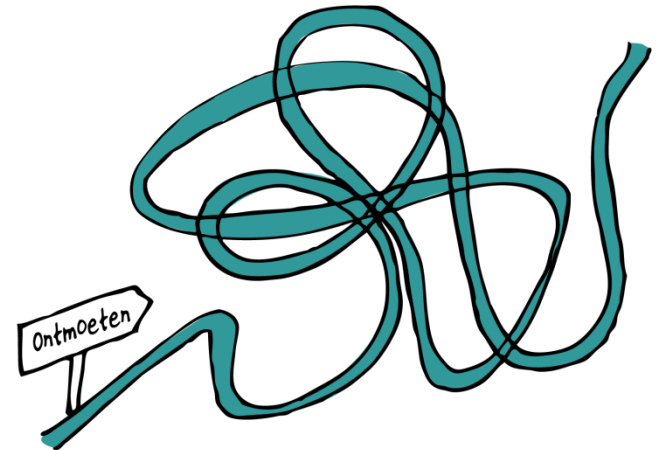

Hoe doe je dat nu?

- De ideale beginsituatie
- Een compagnon de route
- Veiligheid en openheid
- Stem af op je context

Wat ik verwachtte...

Hoe het uitpakte...

www.ontmoetenissimpel.be

a Raas Van Gaverestraat 67A, 9000 Gent
Belgium/Belgique
t +32 (0)9 232 47 35
f +32 (0)9 232 47 50
e info@vbjk.be
w www.vbjk.be